

עפ"ג 72779/01/19 - אלדר טל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 72779-01-19

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד

כב' השופטת שירלי רנר

כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

המערער

אלדר טל

ע"י ב"כ עו"ד מג'ד באדר

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט יצחק שמעוני) מיום 19.12.18 בת"פ

31589-12-15.

כללי

1. המערער הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של החזקה של שטר כסף מזויף. המערער נדון לשלושה חודשי מאסר לריצוי בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס. הערעור מופנה כנגד חומרת עונש המאסר בפועל.

2. ואלה המעשים: שבועיים עובר ליום 13.8.15, רכש המערער מאחר 100 שטרות מזויפים של 100 ₪ בתמורה ל - 3,000 ₪. המערער רכש מהאחר כל שטר מזויף של 100 ₪ בתמורה ל - 35 ₪. הרכישות בוצעו לאחר תכנון מקדים ותוך פגישה עם האחר. ביום 13.8.15 התקשר השוטר ניר ברעם למערער ושאל אותו האם ברשותו שטרות מזויפים. המערער השיב בחיוב והשניים סיכמו להיפגש באזור הדוידקה בירושלים ושם ימסור המערער לשוטר 50 שטרות מזויפים של 100 ₪ ובתמורה ימסור לו השוטר סך של 2,500 ₪. השניים נפגשו והמערער מסר לשוטר 40 שטרות מזויפים של 100 ₪ ונעצר.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער עותר לביטול עונש המאסר בפועל ותחתיו להטיל עליו עונש מאסר על תנאי ושל"צ. לטענתו, יש להתחשב במערער, שהינו כבן 74 שנים, סובל ממצב בריאותי רעוע, הן בהיבט הפיזי והן בהיבט הנפשי, כפי שפירט

עמוד 1

הסנגור, מצבו הסוציו-אקונומי של המערער הינו קשה ביותר והוא נעדר מקורות תמיכה כלכליים, משפחתיים, פיזיים ורגשיים. המערער הפך לדייר רחוב במשך זמן מסוים בחייו ונאלץ לפשוט יד. העבירה דן בוצעה לפני כשלוש שנים וחצי ומאז לא שב להסתבך בפלילים. המערער לא נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות בשל מצבו הרפואי. הוא ביקש לשים קץ לחייו בשל מצבו הנפשי הקשה, ובשל כך אף הואשם בתחילה בעבירת איומים, עבירה שהוסרה מכתב האישום המתוקן. שליחתו למאסר בפועל תהווה פגיעה קשה מנשוא עבורו. המערער מעולם לא ריצה עונש מאסר בפועל. למערער עבר פלילי לא רלבנטי משנת 2002, בגינו נדון למאסר מותנה. בנוגע עם העבירה דן, המערער הודה במיחוס לו, לקח אחריות מלאה והביע חרטה כנה ואמיתית, מבלי שהובטחה לו כל תמורה ומבלי שהוסכם על העונש שיושת עליו. עוד נטען כי עמדת שירות המבחן בעניינו של המערער אינה סבירה, שכן בלתי מתקבל על הדעת לדרוש מאדם קשיש וערירי לעבור הליך גמילה מאלכוהול והימורים ולערוך שינוי כה קיצוני באורחות חייו. אי התאמתו של המערער לביצוע עבודות שירות נעוצה במצבו הרפואי ולא בסירובו לבצען.

המערער הוסיף, בדיון נוסף, כי הוא מצטער על האירוע שנבע ממצבו הכלכלי, הוא עבר ניתוח לב פתוח, סובל מאולקוס ומבקש סליחה על מעשיו.

4. ב"כ המשיבה טען כי הן בית משפט קמא והן המשיבה ביקשו למנוע את שליחת המערער למאסר בפועל, אך שירות המבחן מצא כי אינו כשיר לבצע של"צ והמליץ על שליחתו למאסר בפועל. כמו כן, במקרה דן לא מדובר במי שאינו כשיר לביצוע עבודות שירות בשל מצבו הרפואי. המשיבה טוענת כי אין לקבל את טענת הסנגור, לפיה אין לשלוח למאסר בפועל נאשמים במצבו ובגילו של המערער. בתי הסוהר ערוכים לכך ואין מניעה כזו. המשיבה הדגישה כי השאלה המונחת לפני ערכאת הערעור הנה האם להתערב בהחלטת בית משפט קמא. לעמדתה, התשובה לכך הנה שלילית. הוסף כי למערער יש שתי הרשעות מהשנים 2000 ו- 2002.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

5. הממונה על עבודות השירות ערך ביום 14.2.18 בדיקה למערער וקבע כי המערער אינו מתאים לביצוע עבודות שירות בשל בעיות רפואיות שונות. פורט כי המערער הינו כבן 73 שנים, אינו עובד מזה 25 שנים, סובל ממחלות כרוניות שפורטו, מדיכאון ומאלכוהוליזם. המערער שלל אפשרות שיצליח לעמוד בכללי מסגרת עבודות שירות בגין בעיותיו הרפואיות.

תסקיר שירות המבחן

6. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו בן 73 שנים, גרוש ואב לשלושה ילדים בוגרים, אינו עובד מעל 15 שנים. בקשר עם שירות המבחן בלטה נטייה להציג פסאדה חיובית, תוך טשטוש בעייתיות בהתנהלותו ומסירת מידע באופן סלקטיבי ואף סותר. למערער שתי הרשעות קודמות. אחת משנת 2001 בגין עבירת היזק לרכוש במזיד, והרשעה נוספת משנת 2002 בגין החזקת מקום להימורים. המערער הציג מסמכים רפואיים, מהם עלה כי בעשור האחרון חלה התדרדרות במצבו הבריאותי בצד היותו סובל מהתמכרות לאלכוהול. כמו כן, הוא מכור להימורים. המערער שלל נזקקות טיפולית לאורך השנים, ביטא חוסר רצון לשנות את אורחות חייו ושלל כי התמכרויותו אלה הינן גורמי סיכון הפוגעים בו ובסביבתו. שירות המבחן התרשם כי המערער הינו בעל פגיעה נרקסיסטית וקווי אישיות

מרמתיים, כמו גם קושי בקבלת גבולות ונטייה לטשטוש. שירות המבחן העריך כי המערער אינו מתאים לביצוע של"צ ונמנע מהמלצה טיפולית בעניינו. שירות המבחן התייחס לקביעת הממונה על עבודות השירות, לפיה המערער אינו מתאים לביצוע, ונמנע מהמלצה על חלופות ענישה או שיקום במסגרת הקהילה.

דין

7. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שלקח על המעשים והבעת חרטה וחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות במהלכו לא שב לבצע עבירות. כמו כן, יש להתחשב במצבו הרפואי, בנסיבות חייו ובגילו המתקדם. עברו הפלילי כולל עבירות שבוצעו לפני שנים רבות, אך אחת עבירות נוגעת בתחום המרמה וההימורים. מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע. לא זו בלבד שהמערער רכש 100 שטרות כסף מזויפים תמורת סכום נכבד של 3,000 ₪, באופן שהסכום הנחזה של השטרות המזויפים הינו 10,000 ₪, אלא הוא גם ניסה למכור 50 שטרות לשוטר סמוי תמורת סך של 2,500 ₪. בית משפט קמא עמד על הערכים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה ועל מידת הפגיעה בהם. המערער נערך מראש לרכישת השטרות, הוא הבין את משמעות מעשיו ויכול היה להימנע מהם. המערער מסר מידע סותר ולא אמין לשירות המבחן בנוגע עם ביצוע העבירה הנוכחית. שירות המבחן עמד על אישיותו של המערער, כפי שפורט בתסקיר והעריך כי ללא שילוב בתהליך גמילה משימוש באלכוהול והימורים קיים פוטנציאל להישנות התנהגות עוברת חוק, אך הנאשם, מצדו, שלל נזקקות טיפולית ואף ביטא חוסר רצון לשנות אורחות חייו, וגם כיום סנגורו טוען כי אין זה סביר לצפות לכך ממנו, ומשכך - נשלל האפיק הטיפולי בעניינו של המערער. שירות המבחן לא מצא חלופה עונשית עליה יכול היה להמליץ בעניינו של המערער או על שיקום במסגרת הקהילה. כמו כן, בשל התמכרויותיו ובשל כך שאינו משולב במעגל התעסוקה מעל ל - 15 שנים, הוא אינו מתאים לביצוע צו שירות לתועלת הציבור. התמכרויותיו של המערער ומצבו הרפואי הובילו גם לקביעה כי אינו מתאים לביצוע עבודות שירות.

מכל אלה, לא ניתן לומר כי נפלה טעות בגזר דינו של בית משפט קמא. עם זאת, נוכח הנסיבות לקולה (מצבו הרפואי, גילו ואי רצון עונשי מאסר בעבר), ניתן להקל עם המערער, ולפיכך עונש המאסר בפועל מבוטל. הקנס הכולל אותו יישא המערער יעמוד על 18,000 ₪ או שלושה חודשי מאסר תמורתם. הקנס ישולם עד 1/9/19. יתר חלקי גזר הדין יעמדו על כנם.

ניתן היום, ד' תמוז תשע"ט, 07 יולי 2019, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת

שירלי רנר, שופטת

רפי כרמל, שופט, אב"ד